

پایش بازار انرژی

پویایی های بازار:

۱- قیمت نفت برنت از ۵۰ دلار هر بشکه پایین تر آمد. قیمت این کالا در ۲۰۱۴، ۱۴۷ دلار و در ابتدای ۲۰۲۰، ۷۰ دلار بود. وست تگزاس اینترمدییت نیز به ۴۴ دلار هر بشکه تنزل پیدا کرد. این مقدار، کمترین در طول ۴ سال گذشته است.

۲- چین بزرگترین وارد کننده نفت جهان است که در ۲۰۱۹ روزانه ۱۰,۰۴ میلیون بشکه نفت خام معادل ۴۱,۲۴ تن خریداری کرده بود. ولی فقط ۲ ماه پس از شیوع این ویروس، تقاضای نفت چین به خاطر لغو سفرها، کاهش حمل و نقل جاده‌ای و پایین آمدن تولید کارخانه‌ای به شدت کاهش یافت. چین ۱۳ بشکه از هر ۱۰۰ بشکه نفت تولید شده در جهان را مصرف می کند، بنابراین شرکت های نفت جهان از کاهش تقاضای این کشور ضربه می خورند. کاهش تقاضای نفت چین بزرگترین شوک تقاضا به بازار از زمان بحران مالی است که در ۲۰۰۹ به پایان رسید. این شرایط همچنان ناگهانی ترین شوکی است که بازار پس از حمله های یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ در دو دهه گذشته با آن مواجه شده است.

۳- قیمت گاز طبیعی اخیراً به پایین ترین حد رسیده و از آغاز سال ۲۰۲۰ حدود ۱۵ درصد کاهش یافته است. عرضه اضافی و افزایش ذخایر آن بر قیمت تأثیر گذاشته و شیوع ویروس کرونا شرایط را بدتر کرده است. ویروس کرونا اساساً مسیر بازار گاز طبیعی مایع را تغییر نمی دهد چون این بازار قبل از شیوع این ویروس هم ضعیف بود ولی همه گیر شدن ویروس کرونا تسریع کننده سقوط قیمت این محصول است.

۴- با توجه به تأثیر ویروس کرونا بر تولید کارخانه ای در چین، همه گیر شدن آن مشکل بزرگی است. فعالیت در ۸ استان در این کشور به خاطر شیوع این ویروس متوقف شده است. از آنجایی که اکثر پنل های خورشیدی جهان در چین ساخته می شوند، این صنعت آسیب زیادی دیده است. چین همچنین مقر ساخت باتری های لیتیومی جهان است. ظرفیت تولید باتری در این کشور ۱۰ درصد کاهش یافته است.

۵- بازارهای بورس جهانی نیز با افت شدید همراه بودند. بازارهای سهام جهان روز جمعه و در هفتمین روز کاری متوالی به افت شاخص ها تن دادند تا در مجموع تلخ ترین هفته کاری بازارهای مالی از سال ۲۰۰۸ به این سو رقم بخورد. شاخص داوجونز در بازار سهام نیویورک ۱۲۰۰ واحد سقوط کرد. تنها در روز پنج شنبه در عرض ۴۵ دقیقه شاخص داوجونز ۵۰۰ واحد افتاد. شیوع شتابان ویروس کرونا

در پنج قاره جهان با به چالش کشیدن رشد اقتصادی جهان، احتمال کاهش فروش و سودآوری بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی را افزایش داده، به طوری که شاخص ایم‌اس‌سی‌آی (MSCI) که میانگین قیمت سهام ۱۶۴۷ شرکت بزرگتر حاضر در بورس‌های جهان را رصد می‌کند، طی هفت روز کاری گذشته ۸,۹ درصد کاهش یافته که بیشترین افت آن از اکتبر سال ۲۰۰۸ تا کنون به شمار می‌رود. در همین حال، بانک سرمایه‌گذاری گلدمن‌سکس پیش‌بینی کرد که رشد سود شرکت‌های آمریکایی در سال جاری میلادی «صفر» خواهد شد. این شاخص ۹ روز پیش و تحت تاثیر رونق اقتصاد آمریکا به بالاترین حد تاریخی خود رسیده و ۱۳ درصد بالاتر از شاخص روز جمعه بود. همزمان شاخص کل بورس آلمان (داکس) و بورس ژاپن (نیکی) نیز ۳,۶ درصد کاهش یافتند. بورس شانگهای هم طی مبادلات روز جمعه به نزول ۲,۴ درصدی تن داد و شاخص اف‌تی‌اس‌ای ۱۰۰ (FTSE ۱۰۰) بورس لندن هم ۴,۵ درصد عقب‌نشینی کرد. برآوردها نشان می‌دهد که ارزش سهام مورد مبادله در بورس های جهان طی ۷ روز کاری گذشته در مجموع ۵ هزار میلیارد دلار سقوط کرده است (یورونیوز).

۶- شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان وزیر نفت عربستان سعودی گفت اوپک و متحدان آن هنوز هم با هم همکاری می‌کنند و گزینه‌هایی برای بازگرداندن ثبات به بازارهای جهانی نفت دارند. وی در گفتگویی خبری در کنفرانس جمع‌آوری؛ استفاده و ذخیره کربن ICCUS در ریاض گفت: «ما با یکدیگر همکاری داریم و از هر فرصتی برای مذاکره استفاده می‌کنیم. ما هنوز گزینه‌هایی داریم و تماس‌ها و کنفرانس‌های تلفنی هم همواره راه‌های خوبی برای گفتگو هستند. تکنولوژی در این رابطه بسیار مفید است.» این اظهارات در بحبوحه گمانه‌زنی‌هایی بیان شده مبنی بر اختلاف اعضای ائتلاف اوپک و متحدانش بر سر کاهش بیشتر تولید نفت. قیمت نفت همچنان به خاطر عرضه اضافی، کاهش تقاضا و ترس از تاثیر شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد جهان رو به کاهش است. شاهزاده عبدالعزیز تاکید کرد کشورهای تولید کننده نفت عضو این ائتلاف با هم در ارتباط هستند و هر تولید کننده در این رابطه مسئول است. اوپک و متحدان غیر عضو آن به رهبری روسیه در پنجم و ششم مارس در وین دیدار می‌کنند ولی هنوز تردیدهایی در مورد توافق این گروه برای کاهش جمعی تولید نفت وجود دارد چون شایع شده روسیه هنوز تصمیم خود را نگرفته است. این گروه تولید نفت خود را ۱,۷ میلیون بشکه در روز در تلاش برای ثبات قیمت آن کاهش داده است. کمیته فنی اوپک جلسه‌ای در فوریه برگزار کرد تا در مورد کاهش احتمالی تولید مذاکره کند ولی این جلسه بدون هیچ توصیه محکمی پایان یافت. وزیر نفت عربستان به بیانیه‌ای اشاره کرد که هفته پیش توسط الکساندر نواک، همتای روس او اعلام شده بود و در آن روسیه اعلام کرده بود هنوز تصمیم خود را برای کاهش بیشتر تولید نگرفته و نیاز به گفتگوی بیشتری با شرکای خود در اوپک دارد. شاهزاده عبدالعزیز گفت این بیانیه نشان داد رویکرد الکساندر نواک به این مسئله مثبت است.

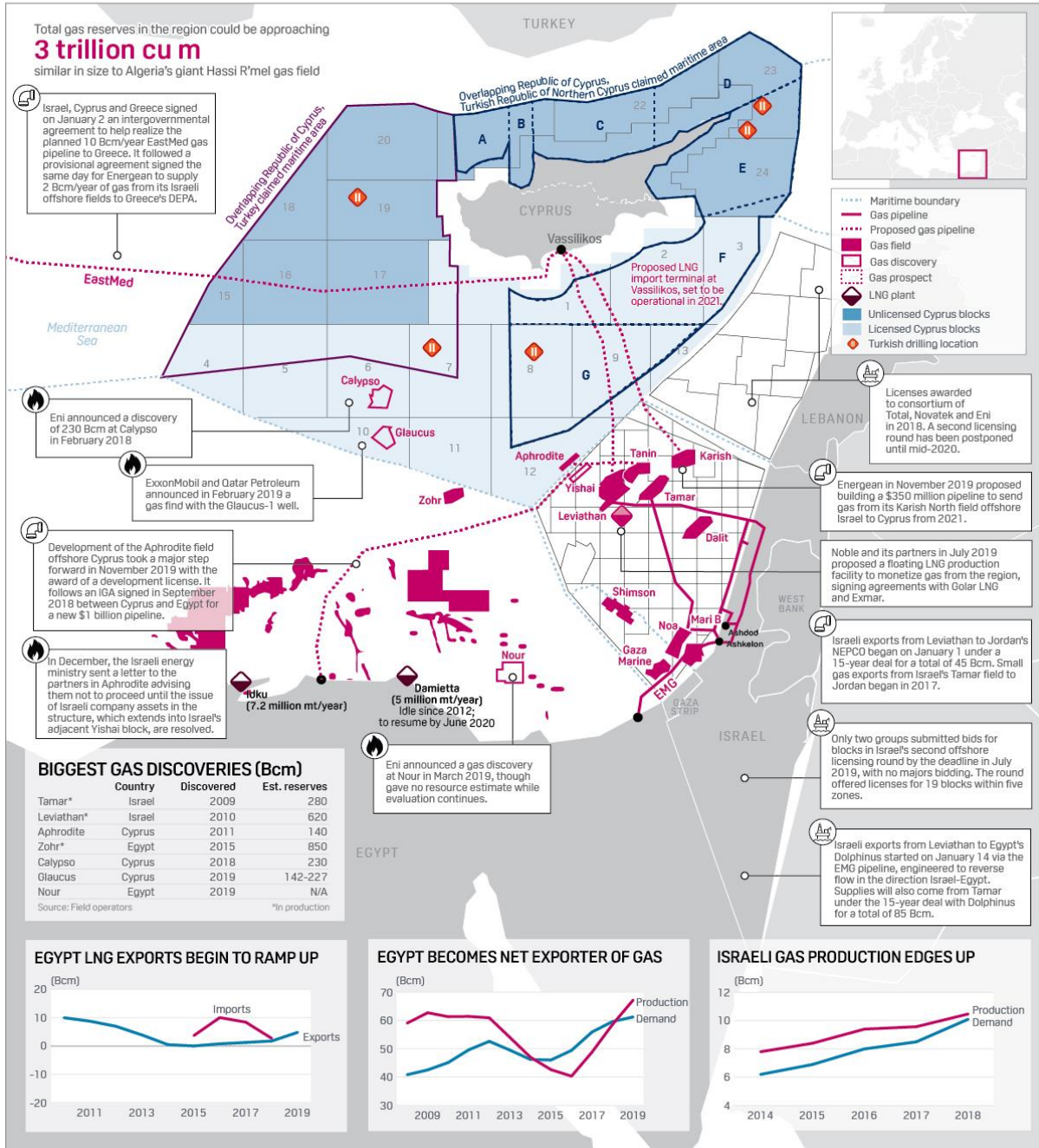
۷- منطقه مدیترانه شرقی، طی سالهای اخیر، میزبان تحولات مهمی بوده است. کشف میدانهای وسیع گاز طبیعی طی تلاش‌های اکتشافی که از سوی شرکتهای انرژی بین‌المللی، از سال ۲۰۰۹ تاکنون انجام می‌گردد، بازیگران انرژی در مدیترانه شرقی را به فعالیت در آورده است. ترکیه، یونان، اسرائیل، قبرس، مصر، لبنان، سوریه، و لیبی به فعالیتهای تجسسی هیدروکربنی در منطقه سرعت بخشیده و

بدین ترتیب میادین گاز طبیعی بسیاری با اندازه های متفاوت، یافت شده است. اکتشافات متعدد در مدیترانه شرقی در حال ایجاد جرقه تنش دوباره در کشورهای مختلف در در آبهای موسوم به منطقه ویژه اقتصادی کشورهای مختلف است. با این وجود، با توجه به منابع گازی قابل توجه منطقه و همچنین توسعه میدان ظهر در مصر، باید یک قطب جدید گاز در این منطقه توسعه یابد. توافق اخیر ترکیه و لیبی برای همکاری های نظامی و تحدید حدود دریایی در آب های دو کشور در دریای مدیترانه، برخی از صاحب نظران را نگران کرده تا شاید تنش در شرق مدیترانه افزایش یابد. ترکیه حق دخالت نظامی در لیبی را بدست آورده و همچنین امتیاز حفاری برای نفت و گاز در آب های لیبی را نیز اخذ نموده است. دو طرف یک توافقنامه مرزی دریایی امضاء کردند که اعتراض کشورهای ذینفع در حوزه مدیترانه شرقی نظیر مصر و یونان را در پی داشته و قدرت های فرامنطقه ای نظیر روسیه و آمریکا را نیز به انتقاد وا داشته است. منابع نفتی مدیترانه شرقی ۷,۱ میلیارد بشکه و منابع گاز طبیعی این منطقه ۵,۳ تریلیون متر مکعب تخمین زده شده اند. اگرچه این به خودی خود منبعی قابل توجه است ولی قابل مقایسه با منابع کنونی انرژی خلیج فارس نیست. در این منطقه تنها مالکیت ذخایر به عنوان مزیت محسوب نمیگردد. برای تجاری شدن ذخائر نفت و گاز یعنی جای گرفتیشان در بازارهای بین المللی، نیاز به مسیری مناسب و یا گذرگاه عبور می باشد. از سوی دیگر عدم حل مشکلات سیاسی هر یک از کشورهای مدیترانه شرقی چه در داخل خود و چه انعکاسشان در محیطهای بین المللی، به عنوان مانعی بزرگ در برابر استفاده از مزیت صاحب بودن منابع قرار میگیرد. به دلیل این مشکلات، کشورهایی که در منطقه مدیترانه شرقی جای گرفته اند، برای مدتی هنوز هم در یک چرخه بی انتها جای خواهند گرفت و برای تجاری نمودن گاز طبیعی مدیترانه شرقی، برای مدتی در انتظار خواهند ماند.

۸- عبور گاز تولیدی از دریای خزر و روسیه به اروپا از طریق ترکیه، یک مسیر منطقه ای برای کشورهای مدیترانه شرقی می باشد. عراق و ترکیه، در حال بررسی ساخت یک خط لوله جدید هستند که قرار است موازی با خط لوله فعلی عراق به ترکیه فعالیت کند. خط لوله فعلی عراق به ترکیه با طول ۱۰۰۰ کیلومتر از کرکوک به بندر جنوب شرقی جیهان ترکیه در مدیترانه می رسد. ولی بخش کرکوک این خط لوله به خاطر حملات گروه داعش به شدت آسیب دیده و فعالیت آن از مارس ۲۰۱۴ متوقف شده است. اینفوگرام زیر موقعیت جغرافیایی حوزه های نفت و گاز شرق مدیترانه، وضعیت حقوقی آبهای این منطقه، نقاط مورد اختلاف، شرکت های فعال، خطوط لوله و مواضع کشورها را نشان می دهد.

EAST MEDITERRANEAN GAS: MONETIZATION EFFORTS PICK UP AMID REGIONAL STANDOFF

The East Mediterranean is home to numerous major gas finds, with key players seeking routes to market via gas pipeline pacts and establishment of the East Mediterranean Gas Forum (EMGF). Tensions in the region are increasing, however, as Turkey moves to drill in blocks licensed by Cyprus and the EU imposes sanctions against Turkey's TPAO for "illegal" drilling. Meanwhile Israel has begun large-scale gas exports to Egypt and Jordan, prompting civilian protests in Jordan and an attempted pipeline sabotage in Egypt. How these conflicts play out will, in part, determine whether the region succeeds in transforming itself into a mega gas hub on Europe's doorstep.



Source: S&P Global Platts, S&P Global Platts Analytics, EIA, BP Statistical Review of World Energy, Israeli Ministry of National Infrastructures, Noble Energy, Egypt Ministry of Petroleum